

Yazım Kuralları

FATİH DUMAN

GÜNCELLENMİŞTİR

YAZIMI KARIŞTIRILAN SÖZCÜKLER

biraz
birçok
birkaç
bir an
bir gün
bugün
şu an
bir şey
pek çok
pek az
hiçbir
hiç kimse
her biri
her an
herhangi bir şey
gitgide
birdenbire
birbirimizi
gelgelelim
ikide bir
herkes
ya da
tren
kravat
tırış
kılavuz
kulüp
gurup (gün batımı)
birtakım
bir takım (sayı)

birebir (etkili)
bire bir (karşılıklı)
yüzyıl (dönem)
yüz yıl (sayı)
art arda
yan yana
el ele
masmavi
karmakarışık
yanlış
yalnız
egzoz
asfalt
şoför
fiyat
orijinal
sürpriz
gardırop
espri
ızdırap
makine
motosiklet
dinozor
erozyon
eşofman
lavabo
inisiyatif
laboratuvar
radyasyon
stajyer

şofben
teneffüs
unvan
pardösü
pantolon
maydanoz
karnabahar
entelektüel
kolektif
kurdele
sezaryen
vejetaryen
iddia
naylon
rastlantı
restoran
menü
direkt (doğrudan)
antrenman
tribün
günübirlik
hazırcevap
hıncahınç
kırkikindi
kupür
tabii ki
hoşça kal
hoş geldiniz
günaşırı
fasulye

BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER

Tırnak içine alınan **cümleler büyük** harfle başlar.

- * Atatürk, “**M**uhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!” diyor.

İki noktadan sonra gelen **cümleler büyük** harfle, **örnekler** sıralanırsa ve özel isim değilse **küçük** harfle başlar.

- * Menfaat sandalyeye benzer: **B**aşında taşırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan yüceltir.
- * Bu eksikliği siz de çok evde görmüşsünüzdür: **d**uvarda çiviler, çivi yerleri, lekeler...

Kişi adlarından önce ve sonra gelen **unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük** harfle başlar.

- * Ahmet **B**ey
- * Kemal **P**aşa
- * Tarık **D**oktor
- * Kaymakam Erol **B**ey
- * Yüzbaşı Cengiz Topel
- * Doktor Hasan Eren

- **Akrabalık adları** özel ismin devamına geldiğinde belirtilen kişi herkes tarafından bilinen bir kişilik değilse (lakap niteliği taşıyorsa) o kişi akraban olsun olmasın **küçük** harfle, eğer tanınmış bir kişilikse yani lakap niteliği taşıyorsa **büyük** harfle başlar.
- Eğer özel ismin başına getirilirse istisnasız **büyük** harfle başlar.

- * Kemal **a**mca
- * Zehra **t**eyzem
- * Tülay **a**bla
- * Orhan **B**aba (lakap)
- * **D**ayı Kemal (lakap)
- * Ramiz **D**ayı (lakap)
- * Telli **B**aba (lakap)
- * **N**ene Hatun (lakap)
- * Susuz **D**ede (lakap)
- * **B**aba Gündüz (lakap)

Cümle içinde özel adın yerine kullanılan **makam** veya **unvan** sözleri **büyük** harfle başlar.

- * Uzak Doğu’dan gelen heyeti **V**ali dün kabul etti.

Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve **makam, mevki, unvan** bildiren sözcükler **büyük** harfle başlar.

- * Sayın **B**akan
- * Sayın **V**ali
- * Sayın **B**aşkan
- * Sayın **R**ektör

Mektuplarda ve resmi yazışmalarda **hitaplar büyük** harfle başlar.

- * Sevgili **K**ardeşim
- * Değerli **D**inleyiciler
- * Aziz **D**ostum

Saygı ve **unvan** belirten kelimeler yer adlarında kullanıldığında özel isimden sonra gelirse **bitişik** yazılır.

- * Kemal**b**ey Mahallesi
- * Gazi Mustafa**p**aşa Sokağı
- * Ertuğrul**g**azi ilçesi
- * Mustafa**b**ey Caddesi

Yer adlarında özel isme bağlı olan **dağ, ova, göl, nehir, boğaz, deniz, bölge vb.** adlar **büyük** harfle başlar.

- * Konya **O**vası
- * Van **G**ölü
- * Ege **D**enizi
- * Marmara **B**ölgesi
- * Ağrı **D**ağı
- * Çanakkale **B**oğazı
- * Dicle **N**ehri
- * Akdeniz **B**ölgesi

Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran **kıta, il, ilçe, belde, köy, semt vb.** sözler **küçük** harfle başlar.

- * Muğla **i**li
- * Ortaca **i**lçesi
- * Avrupa **k**ıtası
- * Elcik **k**öyü
- * Uzungöl **b**eldesi
- * Asya **k**ıtası

Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen **mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak** kelimeleri **büyük** harfle başlar.

- * Taksim **M**eydanı
- * Yunus Emre **M**ahallesi
- * Ziya Gökalp **B**ulvarı
- * İnkılap **S**okağı
- * Nene Hatun **C**addesi

Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri **büyük** harfle başlar.

- * Ankara **K**alesi
- * Çankaya **K**öşkü
- * Galata **K**öprüsü
- * Bilge Kağan **A**nıtı
- * Dolmabahçe **S**arayı
- * Horozlu **H**an
- * Beyazıt **K**ulesi

Ortak tamlanan olarak kullanılan **yer ve yapı** adları **küçük** harfle başlar.

- * Kızılay ve Taksim **m**eydanları
- * Selimiye ve Fatih **c**amileri
- * Nemrut ve Erciyes **d**ağları

Yer bildiren özel isimlerde **kısaltmalı söyleyiş** söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi **büyük** yazılır.

- * **H**isar'dan
- * **B**oğaz'dan
- * **K**öşk'e
- * **S**aray'a

Özel adla birlikte kullanılan ve **tür bildiren kelimeler** **küçük** harfle başlar.

- * Van **k**edisi
- * Maraş **d**ondurması
- * Ezine **p**eyniri
- * İngiliz **a**nahtarı
- * Antep **f**ıstığı
- * Brüksel **l**ahanası

- Belirli bir tarih bildiren **ay ve gün** adları **büyük** harfle başlar.
- Belirli bir tarihi belirtmeyen **ay ve gün** adları **küçük** harfle başlar.

- * Onunla 30 **K**asım 1981 **P**azar günü buluşmuştuk.
- * Her **e**ylül bu sahile gelirim.
- * Lale Festivali 25 **H**aziran'da başlayacak.
- * Onunla **n**isanın ilk haftası buluşacağız.

- **Yön adları** özel isimden sonra gelirse (yön bildirir) **küçük**, önce gelirse (yer bildirir) **büyük** harfle başlar.
- **Ara yönler bitişik** yazılır.
- **Yön adları** belli bir ulusu, devleti, kültürü karşılayacak şekilde kullanılırsa **büyük** harfle başlar.

- * Amerika'nın **k**uzeyi * **K**uzey Amerika
- * Afrika'nın **g**üneydoğusu
- * **G**üneydoğu Afrika
- * Bu yazınsal türler bize **B**atı'dan gelmiştir.
- * Birçok yazar **D**oğu felsefesinden etkilenmiş.

Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri **asılları kastedildiğinde büyük** harfle başlar.

- * Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl 1 Ekim'de toplanır. Bu yıl ise **M**eclis, yeni döneme erken başlayacak.
- * *Türk Dil Kurumu çalışmalarını titizlikle sürdürüyor. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Kurumun 21 Mayıs 2009 tarihinde Kars'ta düzenlediği toplantıda kullanıma açıldı.*

Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi **büyük** harfle başlar.

- * **N**utuk
- * **S**afaat
- * **A**nadolu **N**otları
- * **S**inekli **B**akkal
- * **V**arlık dergisi
- * **H**alı **D**okuyan **K**ızlar tablosu
- * **R**esmi **G**azete (istisna)
- * **H**ürriyet gazetesi
- * **M**illiyet gazetesi
- * **T**ürk **D**ili dergisi
- * **T**ürk **K**ültürü dergisi

Özel ada dâhil olmayan **gazete, dergi, tablo vb.** sözler **küçük** harfle başlar.

- * Milliyet **g**azetesi
- * Türk Dili **d**ergisi
- * Halı Dokuyan Kızlar **t**ablosu
- * Varlık **d**ergisi
- * Bilim Çocuk **d**ergisi

- Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin **ilk harfleri büyük** yazıldığında "ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de" bağlaçlarıyla "mi" soru eki **küçük** harfle yazılır.
- Özel adın **tamamı büyük** yazıldığında "ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de" bağlaçlarıyla "mi" soru eki de **büyük** harfle yazılır.

- * Suç **ve** Ceza
- * Leyla **ile** Mecnun
- * Ya Devlet Başa **ya** Kuzgun Leşe
- * Atatürk, Dil **ve** Tarih Yüksek Kurumu
- * SUÇ **VE** CEZA
- * LEYLA **İLE** MECNUN

- **Gezegen ve yıldız** adları **büyük** harfle başlar.
- **Dünya, güneş, ay** kelimeleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında **küçük** harfle başlar.

- * **M**erkür * **N**eptün * **S**atürn * **H**alley
- * Ekvator, **D**ünya'yı tam ortasından böler.
- * *Biz **d**ünyadan ayrı yaşarken **d**ünya epey değişmiş.*
- * *Daha **g**üneş doğmadan başlardı yaşam.*
- * Güneş sisteminde uydusu olan bir gezegen de **D**ünya'dır.

Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları **büyük** harfle başlar.

- * **C**umhuriyet **B**ayramı
- * **M**iraç **K**andili
- * **R**amazân **B**ayramı
- * **A**nneler **G**ünü

Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar.

- * Kurtuluş Savaşı
- * Tanzimat Dönemi
- * Cıvalı Taş Devri
- * İlk Çağ

Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılarda geçen kelimeler büyük harfle başlar.

- * Giriş
- * Vezne
- * Başkan
- * Otobüs Durağı
- * 3. Kat
- * 1. Blok

Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar.

- * Müslümanlık
- * Müslüman
- * Hristiyanlık
- * Hristiyan

Özel adlardan türetilen bütün kelimeler büyük harfle başlar ve kesme işareti kullanılmaz.

- * Türklük
- * Türkçenin
- * Avrupalı
- * Alıncayı

Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.

- * Boncuk
- * Minnoş
- * Fındık
- * Pamuk

Para birimleri küçük harfle başlar.

- * avro
- * dinar
- * lira
- * kuruş
- * dolar

SAYILARIN YAZILIŞI

Birden fazla kelimeden oluşan sayılar **ayrı** yazılır.

* İki yüz * üç yüz altmış beş

Adları sayılardan oluşan **oyun isimleri** **bitişik** yazılır.

* elliiki * yüzbir * beştaş

Dört veya daha çok basamaklı sayılar sondan sayılmak üzere **üçlü** gruplara ayrılarak yazılır ve aralarına **nokta** konur.

* 4.567 * 326.197

Sayılar **kesirler** **virgülle** ayrılır.

* 15,2 (15 tam, onda 2)
* 5,26 (5 tam, yüzde 26)

Romen rakamları tarihi olaylarda, yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde, maddelerin sıralandırılmasında kullanılır.

* II. Dünya Savaşı
* XX. yüzyıl * III. Selim
* 18.XI.1923

Sıra sayıları yazıyla ve rakamla gösterilebilir. Rakamla gösterilmesi durumunda ya rakamdan sonra bir **nokta** konur ya da rakamdan sonra kesme konularak **derece** gösteren ek yazılır.

* 15. * 15'inci
* 6. * 6'ncı
* 15.'inci * 15'nci
* 6'ncı

Üleştirme sayıları rakamla değil **yazıyla** yazılır.

* 2'şer * ikişer
* 9'ar * dokuzar

Notayı belirten sayılar **bitişik** yazılır.

* onaltılık * otuzikilik

- **Saatler**, rakamla gösterilirken **saat ve dakika** arasına **nokta** konur.
- Tam saatlerde gelen ek **dakikaya** göre değil **saate** göre ayrılır.
- Tam olmayan saatlerde ise gelen ek **dakikaya** göre ayrılır.
- Saatler ve dakikalar metin içinde **yazıyla** da yazılabilir.

* 21:35 * 21.45'te
* 21.00'da * 21.00'de
* saat dokuzu beş geçe

BİLGİ PETEĞİ

⇒ **Para ile ilgili işlemlerle senet, çek vb. ticari belgelerde geçen sayılar** **bitişik** yazılır

* altıyüzelliTL, otuzbeşkr.
(650,35)

NOTLARIM

KISALTMALARIN YAZILIŞI

Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin **büyük** olarak yazılmasıyla yapılır.

* TBMM * TDK * ABD
* B (batı) * GB (güneybatı)

- *Kuruluş, kitap, dergi ve yön adlarıyla ölçülerin* dışında kalan kelimelerin kısaltılmasında, ilk harfle birlikte kelimeyi oluşturan temel harfler dikkate alınır.
- Kısaltılan kelime veya kelime grubu; özel ad, unvan veya rütbe ise ilk harf **büyük**; cins isim ise ilk harf **küçük** olur

* Alm. * İng.
* m * km * g * kg
* sf. * haz. * fiz.

BİLGİ PETEĞİ

⇒ *Büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.*

Sadece T.C. ve T. (Türkçe) kısaltmalarında nokta kullanılır.

⇒ *Küçük harflerle yapılan kısaltmalarda ölçü birimleri dışındaki diğer kısaltmaların sonuna nokta konur.*

NOTLARIM

Kısaltmalara Gelen Eklerin Ayrılışı

⇒ **Küçük** harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde **kelimenin** okunuşu esas alınır. Kısaltma açılarak okunur.

- * cm'yi (santimetreyi)
- * kg'dan (kilogramdan)
- * kr. (kuruşun)

⇒ **Büyük** harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın **son harfinin** okunuşu esas alınır.

- * TDK'den → ~~TDK'dan~~ * THY'nin * TL'nin

⇒ Ancak kısaltması **büyük harflerle** yapıldığı halde **kelime gibi okunan** kısaltmalara getirilen eklerde **kısaltmanın** okunuşu esas alınır.

- * ASELSAN'da * BOTAŞ'ın * UNESCO'ya

⇒ Sonunda **nokta** bulunan kısaltmalarla **üs işaretli** kısaltmalara gelen ekler **kesmeyle ayrılmaz**.

- * Alm.dan → ~~Alm.'dan~~
- * cm³e → ~~cm³'e~~
- * 6⁴ten (altı üssü dörtten)

⇒ Numara sözünün kısaltması da **kelime gibi** okunduğundan getirilecek olan ek **kısaltmanın** okunuşuna göre getirilecektir.

- * No.lu → ~~No'lu~~ * No'suz

BİRLEŞİK KELİMELERİN YAZILIŞI

(Bitişik yazılan ve ayrı yazılan birleşik kelimeler)

Sıkça yapılan bir yanlış şudur:

⇒ **Birleşik kelime denildiği zaman akla "iki kelimenin her zaman bitişik yazılmasıyla meydana gelen kelime" gelmesidir.**

Ama birleşik kelimeler ayrı da yazılabilir bitişik de yazılabilir.

Birleşik kelimeler bu adı ayrı ya da bitişik yazılmasından almamıştır.

Bu kelimelere birleşik dememizdeki neden iki kelimenin bitişik yazılması değildir.

Birleşik kelime demek, iki kelimenin anlamsal bütünlük kurarak yeni bir anlam ortaya çıkarmasıdır. Dikkat ettiyseniz bitişik ya da ayrı yazılır diye bir şey demedim yani birleşik demek, **anlamsal** bir durumdur.

Tabii bu anlamsal birleşme oluşurken kelimeler belli kurallara göre bitişik ya da ayrı yazılmaktadır.

Şimdi bu kurallara bir göz atalım.

Genel Kural

Birleşme sırasında kelimelerden **her ikisi ya da ikincisi** anlam kaybına uğrarsa **bitişik**, kelimelerden **hiçbiri veya ikinci** kelimesi anlam kaybına uğramazsa **ayrı** yazılır.

* aslanağzı	* kargaburnu	* imambayıldı	* karafatma
* tavukgöğsü	* suçıçeği	* balköpüğü	* gelişigüzel
* köpek balığı	* deve kuşu	* ateş böceği	* su yılanı
* badem yağı	* Ay tutulması	* hava yolu	* çam fıstığı

Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.

- * birbiri (biri biri)
- * kaynana (kayın ana)
- * nasıl (ne asıl)
- * niçin (ne için)
- * pazartesi (Pazar ertesi)
- * peki (pek iyi)

Yardımcı eylemlerle yapılan birleşik eylemlerde **ünlü düşmesi ya da ünsüz türemesi** olursa **bitişik**, bu ses olaylarından herhangi birisi olmazsa **ayrı** yazılır.

* fark etti	* zannetti
* hasta oldu	* seyretti
* kayboldu	* kahroldu
* hissetti	* memnun oldum

Kurallı birleşik eylemler bitişik yazılır.

- * gelebildi
- * alıvermiş
- * öleyazdı
- * bakakaldı
- * yazadur

Gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan anlamca kaynaşmış birleşik eylemler.

- * başvurmak
- * öngörmek
- * vazgeçmek
- * varsaymak

Ev kelimesiyle kurulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.

- * polisevi
- * huzurevi
- * öğretmenevi
- * konukevi

Bir durumun ya da bir mevkinin en üstündekini belirtecek şekilde kullanılan baş ve başı sözcükleri bitişik yazılır.

- * başrol
- * başöğretmen
- * ustabaşı
- * aşçıbaşı

- Somut olarak yer **belirtmeyen** "alt, üst, üzeri" sözcükleri **bitişik** yazılır.
- Somut olarak yer **belirten** "alt, üst, üzeri" sözcükleri **ayrı** yazılır.

- * ayakaltı
- * gözaltı
- * ayaküstü
- * olağanüstü
- * suçüstü
- * akşamüzeri
- * tepe üstü
- * yer altı
- * deri altı
- * diz üstü

Hane, name, zade, zede kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.

- * çayhane
- * seyahatname
- * amcazade
- * yazıhane
- * kanunname
- * kazazede
- * kahvehane
- * depremzede

Hane kelimesiyle oluşturulan birleşik kelimelerde "h" harfinin düştüğü kelimeler.

- * postane
- * hastane
- * pastane
- * eczane

Ağa, baba, bey, efendi, hanım, nine vb. sözlerle kurulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.

- * beyefendi
- * hanımefendi
- * ağabey
- * büyükbaba

- İkinci kelimesi **sıfat fiil** ekleriyle oluşturulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.
- **Sıfat fiilin** başa getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelimeler **ayrı** yazılır.

- * cankurtaran
- * dalgakıran
- * gökdelen
- * barışsever
- * varyemez
- * basınçölçer
- * yazar kasa
- * çalar saat
- * tükenmez kalem
- * uçan daire
- * çıkmaz sokak
- * görünmez kaza

Bir veya iki ögesi **emir kipiyle** kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.

* albeni * ateşkes * çekyat * yapboz

- İkinci kelimesi **görülen geçmiş zaman eki** alış kalıplaşmış kelimeler **bitişik** yazılır.
- Her iki kelimesi **görülen geçmiş zaman veya geniş zaman eki** almış kalıplaşmış kelimeler **bitişik** yazılır.

* uyurgezer * okuryazar
* kaptıkaçtı * oldubitti
* dedikodu * biçerdöver
* gecekondü * imambayıldı
* mirasyedi * şıpsevdi

Dış, iç, sıra sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler **ayrı** yazılır.

* ahlak dışı * çağ dışı * olağan dışı
* hafta içi * aklı sıra * peşi sıra
* yurt içi

Yer adlarında kullanılan **batı, doğu, güney, kuzey, güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı, kuzeydoğu, aşağı, yukarı, orta, iç, yakın, uzak** kelimeleri **ayrı** yazılır.

* Doğu Anadolu * Orta Asya
* Kuzey Amerika * Orta Doğu
* Aşağı Ayrancı * Yakın Doğu
* Uzak Doğu

"Şehir, köy, mahalle, dağ, tepe, deniz, göl, ırmak, su, çay vb." kelimelerle kurulmuş **sıfat tamlaması ve belirtisiz isim tamlaması** kalıbındaki yer adları **bitişik** yazılır.

* Akşehir * Batıkent
* Eskişehir * Yenimahalle
* Yenişehir * Karadeniz

"Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok, çift" sözlerinin **baş**a getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler **ayrı** yazılır.

* alt yazı * art niyet * iç savaş
* ana dili * arka plan * karşı görüş
* ön yargı * yan cümle * yan etki
* dış borç * peşin hüküm

Kanunda **bitişik** geçen veya **bitişik** olarak tescil ettirilmiş olan **kuruluş adları** **bitişik** yazılır.

* İçişleri * Dışişleri * Genelkurmay
* yükseköğretim * ilköğretim * ortaokul

Gelenekleşmiş olarak **bitişik** yazılan birleşik kelimeler.

* karasinek * birlikişi
* yeşilzeytin * ayçiçeği
* zeytinyağı * otobur
* sivrisinek * günaşırı
* dereotu * halkoyu
* semizotu * milletvekili
* yerküre * sıkıyönetim

"De"nin Yazımı ve Görevleri

- ⇒ **Bağlaç** olan "de/da" **ayrı** yazılır. Ya iki cümleyi birbirine **bağlar** ya da genellikle cümleye **örtülü anlam** katar. Hiçbir zaman "te/ta" şeklinde **yazılmaz**. Yani ünsüz uyumundan etkilenmez.
- ⇒ **Bulunma, kalma anlamı katan ya da sıfat yapan** "-de/-da" kendinden önceki kelimeye **bitişik** yazılır ve ünsüz uyumundan etkilenerek "-te/-ta" şeklinde **yazılabilir**.

Örnek:

- * Evde kimse yoktu. (bulunma hal eki)
- * Bu kitapta güzel konular işlenmiş. (bulunma hal eki)
- * Sınıfın gözde öğrencileri gelmemiş. (sıfat yapar)
- * Sözde bahaneler uydurup duruyor. (sıfat yapar)
- * Gel de doktorun söylediklerini yap. (cümleleri bağlar)
- * Ne iyi ettin de geldin. (cümleleri bağlar)
- * Salih de gelseydi. (örtülü anlam)
- * Sana kazak da alacağım. (örtülü anlam)

"Ki"nin Yazımı ve Görevleri

- ⇒ **Bağlaç** olan "ki" **ayrı** yazılır. Ya iki cümleyi **bağlar** ya da **pekiştirme** görevinde kullanılır.
- ⇒ **Sıfat yapan ya da ilgi zamiri olan** "ki" kendisinden önceki kelimeye **bitişik** yazılır.

Örnek:

- * Vazodaki çiçekler birer birer kurudu. (sıfat yapar)
- * Yarınki konsere geliyorum. (sıfat yapar)
- * Bizimki eve geç geldi. (ilgi zamiri)
- * Yağmur yağmadı ki mantarlar çıksın. (cümleleri bağlar)
- * Ben ki hep sizin için çalıştım. (pekiştirme)
- * Öyle bir kent ki herkes ona hayran. (pekiştirme)

Soru Eki "Mi"nin Yazımı ve Cümleye Kattığı Anlamlar

- ⇒ Soru eki olan "mi" her zaman **ayrı** yazılır ve **ünlü uyumuna** uyar. Kendinden sonra gelen ekler soru edatına **bitişik** yazılır.

Örnek:

- * Verdiğim kitabı okudun **mu**? (soru)
- * Biraz önce kapıyı çalan sen **mi**ydin? (soru)
- * Bu evde daha önce kimlerin oturduğunu biliyor **musun**? (soru)
- * Ders zili çaldı **mi** hepimiz sınıfa koşardık. (zaman)
- * Onu daha önce hiç **mi** hiç görmedim. (pekiştirme)
- * Düzenli çalıştın **mi** başarısın. (koşul)
- * Tüm bunları ben **mi** yapmışım. (inkar etme)
- * Orayı hemen terk eder **misin**? (emir)
- * Bir çay verir **misin**? (rica)

BİLGİ PETEĞİ

- ⇒ Eylemlerden sonra gelen "de" ve "ki" her zaman **ayrı** yazılır ve **bağlaçtır**.
- ⇒ Kalıplaşmış olarak **bitişik** yazılan "-ki"li sözcükler. Bu kelimelerde herhangi bir kural aranmaz.

- * *sanki*
- * *illaki*
- * *mademki*
- * *belki*
- * *oysaki*
- * *halbuki*
- * *çünkü*
- * *meğerki*

şifresi: **sim bohçem**

NOT

- ⇒ **KISA YÖNTEMLER HER ZAMAN DOĞRU SONUÇ VERMEZ. TAKILDIGINIZ CÜMLELER OLABİLİR. EN DOĞRU SONUCA EKLERİN GÖREVLERİNİ BİLEREK ULAŞIRSINIZ.**
- ⇒ **KISA YOLLAR SİZE KOLAYLIK SAĞLAMAZ AKSİNE SİZE ZAMAN KAYBI YAŞATIR. EKLERİN GÖREVLERİNİ AKLINIZA OTURTTUĞUNUZ ZAMAN CÜMLEYİ OKURKEN BU EKLERİN DOĞRU MU YANLIŞ MI YAZILDIĞINI DİREKT FARK EDERSİNİZ.**

NOTLARIM

ETKİNLİK 1

Aşağıdaki cümlelerin bazılarında "de"nin, "ki"nin ve "mi"nin yazımında yanlışlık yapılmıştır. Yanlış yazılanlarla doğru yazılanları tabloda belirtelim.

	Doğru	Yanlış
Oğlunu da kızını da yurt dışında okuttu.		
Yurtta sulh cihan da sulh.		
Sende mi bana karşı çıkıyorsun?		
Mehmet'te senin gibi mühendislik okuyor.		
Akşam yemeğinde bu konuyuda konuşuruz.		
Zor da olsa evladından ayrı kalacak.		
Cahit Sıtkı'da ölüm konusunu çok işlemiş.		
Güçte olsa bu işi başardı.		
Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.		
Kızıda geldi gelinide.		
Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeterki bu dil, şuurla işlensin.		
Bu soruları tabiki çözebilirim.		
Benim arabamla gidelim seninkine sığmayız.		
Daha önce onu hiç görmedimki tanıyabileyim.		
Yarın 15.00'da buluşacağız arkadaşarımla.		
Madem ki durum bu, yapacak bir şey yok.		
Arabada sana da bir hediye var.		
Sen de bizimle gelecekmisin?		
Arkadaşın neden bizimle gel miyor?		
Tutki sınavı kazandın.		
Gelen Selin'mi görmedim?		
Gelmeyeceğini bana daha önce söylemedin ki.		
Ahmet'ki en sevdiğim arkadaşımdı.		
Söylediğiniz yerleri okumuyormuyuz?		
Bu kitapları neden oku muyor?		
Güzel mi güzel bir evi var.		

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışı yapılan yerleri belirtiniz.

- * Toplum hayatında bir çok değişim yaşanıyor.
- * 29 Ekim Pazar günü samsun'da tören yapılacak.
- * Bu yıl anneler günü Mayıs ayının 2. pazarına denk geliyor.
- * Saat beşte Atatürk caddesinde buluşalım.
- * Hastayı Doktor Hamdi bey muayene edecek.
- * Aşırı yağış Konya'nın Kuzeyinde etkili oldu.
- * Türkiye Antep Fıstığı üretiminde dünyada birincidir.
- * Maden işçilerinin güvenliği için birşeyler yapmalıyız.
- * Herhangibir sorun yaşarsanız beni arayın.
- * Madem ki kalmıyorsun o zaman yemekten sonra git.
- * Avrupa Orta çağda kilisenin etkisi altındaydı.
- * 1970'li yıllarda Almanya'ya beşbin civarında Türk işçi göç etti.
- * Aklısıra beni kandırıp malıma mülküne konacak.
- * Bu eserin baş kahramanı Feride adlı İstanbul'lu bir öğretmendir.
- * Bütün gün kahvede oturup elli bir oynuyor.
- * Sayın doktor Ahmet Bey, bir sorununu size arzedecekmiş.
- * Afganistan'ın Kuzeyinde şiddetli çatışmalar yaşanıyor.
- * Kardeşim bu yaz İngilizce'yi çok iyi öğrendi.
- * Otoparktaki "çıkış" tabelasını takip edelim.
- * Güpe gündüz adamın evini soymuşlar.
- * Akşam üstü birden bire yağmur bastırdı.
- * Elele vererek birçok sorunun üstesinden geldik.
- * Tanzimat döneminde pekçok eser Türkçe'ye çevrilmiş.
- * Asfalt yoldan çıktıktan sonra dar bir patika başlıyor.
- * Arasözler cümlede özne, nesne ve tümleç olabilirler.

NOTLARIM

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışları yapılan yerleri belirtiniz.

- * Çarşıdaki dükkanları zorunlu olarak devir ediyorlar.
- * Türk yapımı ilk deniz altı denize indirildi.
- * Ege denizinde peşpeşe birçok deprem oldu.
- * Ard arda yaşanan maden kazaları herkezi derinden sarstı.
- * İzmir’li sanat severler konser salonlarını doldurdu.
- * 24-XII-2005 yılında İstanbul’da doğdu.
- * Çocukken Elcik Köyünde beş taş oynardık.
- * Performans ödevleri 20 Nisan çarşamba günü toplanacak.
- * Yeraltı suları ile ilgili çalışmalarımızı haftaya Cuma basına tanıtacağız.
- * Ünlü yazar eserin önsözünde kızınada teşekkür etmiş.
- * Galatasaray lisesine 2’inci sıradan yerleşmiş.
- * TDK’nın internet sayfasından, yapılan çalışmaları takip edebilirsiniz.
- * Yarın Doktorum Ahmet Bey ABD’ne gidecekmiş.
- * 14 Mart tıp bayramı bütün sağlık kuruluşlarında törenlerle kutlandı.
- * Kars’ın Ani harabelerinde cilalı taş devrine ait eserler bulundu.
- * Türk Sanat Müziği konserine iki bilet aldım.
- * Bu tatlının üstüne Hindistan Cevizi koyarsan güzel olur.
- * 10’ar kişiden oluşan turist kabileleri hava alanından otobüse alındı.
- * Aynı maçtaki 3’ncü golünü penaltıdan attı.
- * On altılık notayla bestelenmiş bu şarkı.
- * Saat 20.00’da Afrika’daki doğal yaşamı anlatan bir belgesel yayınlanacak.

NOTLARIM

ETKİNLİK 4

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışları yapılan yerleri belirtiniz.

- * Ahmet Amca Pazar günü erken gelmemizi istedi.
- * Çukurca Köyü'nün Devrez Çayı'nda balık tuttuk.
- * Oradaki durumu ayak üstü çözmek kolay değil.
- * Para kazanınca ailesini terkeden bir adamdı.
- * Masanın üzerindeki Milliyet Gazetesi'ni yanına aldı.
- * Ömer bir çok şey almıştı: Elma, armut, limon...
- * Cengiz Bey burun burna geldi tehlikeyle dün.
- * Bilim adamları Güneş Tutulması'ndan yirmialtı gün sonra gök yüzünde bazı değişiklikler gözlemiş.
- * Önemli görüşmeler için batı Avrupa'ya gidiyor.
- * Muş'un Ova'sı verimlidir, diyorlar.
- * Ay tutulması, 2010 yılının en çok satan eseridir.
- * Tarih boyunca yolunu kaybeden tüm insanlara Kutup yıldızı yardım eder.
- * Bu sene iki defa Kuyruklu yıldız gördüm.
- * Kanun geçen hafta Resmi gazetede yayımlandı.
- * 7.Kasım.2012 tarihinde Kavaklı Köyü'ne gidilecek.
- * Hayatında bir takım sorunları olduğu belliydi.
- * Kaçınıcı yüz yıldayız hala aynı mantık üzerinden gidiyorlar.
- * Bu sene İng'yi öğrenmek istiyor.
- * Bu patates çuvalı 20 kg'den fazladır.
- * Yıl başı kutlamaları olağan üstüydü.
- * İstanbul trafiğine git gide alışıyor insan.
- * Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" eserini sahnelendirdik.

NOTLARIM

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

1) 28 Kasım 2013-2014 TEOG

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Anadolu'nun Doğusuna yılın ilk karı düştü.
- B) Lale Festivali 25 Haziran'da başlayacak.
- C) Dün ilk defa Van kedisi gördüm.
- D) Semih amca yarın sabah İzmir'e gidecek.

2) 29 Nisan 2014-2015 TEOG

Eskiden daha çok kuzey Ankara taraflarında yetişen

I

armutlar, Ulus Meydanı'nda seyyar el arabalarında

II

satışa sunulmuş Bu küçük, sert ve sulu armudu herkes dört gözle beklemiş Halkın bu kadar sevdiği bir ürün tabii Ankara ile sınırlı kalmamış ve Anadolu şehirlerinin birçoğunda yetiştirilmeye

III

başlanmış Ancak nerede yetiştirilirse yetiştirilsin Ankara armudu olarak anılmış bu ürün .

IV

Bu metindeki altı çizili yerlerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3) 25 Kasım 2015-2016 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Bu soruyu Hasan beye sormuştu.
- B) Çocuklar el ele tutuşup Mogan gölünü gezdi.
- C) Raftan "Ayaşlı ve Kiracıları" Romanını alıp okumaya başladı.
- D) Akşam "Diyar Diyar Anadolu" programını izlemişlerdi.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

4) 27 Nisan 2015-2016 TEOG

Gölün kuzeyinde o kadar su birikmiş ki aradan

I

II

bir hafta geçmesine rağmen ay çiçekleri hâlâ

III

sular altında. Bir ağaç, suyun üstünde doğal köprü rolünü üstlenmiş durumda ama geçmek çok da kolay

IV

değil.

Bu metindeki altı çizili sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

5) 23 Kasım 2016-2017 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Genç, tıp dergisini alıp bir kaç makale okudu.
- B) Orhan Kemal, 15 Eylül 1914'te dünyaya gelmiştir.
- C) Bu çiçekler yalnızca dağ eteklerinde yetişir.
- D) Son yıllarda THY'nin yolcu sayısı çok arttı.

6) 26 Nisan 2016-2017 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Kütahya'ya giderken yakıtı bittiği için yol da kaldı.
- B) Ya sunumunu hazırlarsın yada toplantıya katılamazsın.
- C) Bana kalırsa kardeşime yirmi lirada yeter.
- D) Aylarca sulamasan da bu çiçek yine solmaz.

7) 14 Aralık 2013-2014 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Zeynep hanım, yarın akşam önemli bir konferans verecek.
- B) TBMM her yıl 1 Ekim'de toplanır.
- C) Fatma teyzemin yemekleri çok güzeldir.
- D) Ankara Kalesi en çok ziyaret edilen yerlerdendir.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

8) 16 Mayıs 2014-2015 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bu olay onu gerçekden telaşlandırmıştı.
- B) Çocuklar traktörün kasasına sevinçle bindi.
- C) Avukat, cezaevine yetişemeyeceği için üzülüyordu.
- D) Hastalar koridorda muayene sırası bekliyorlar.

9) 12 Aralık 2015-2016 TEOG Mazeret

Sıcak bir mayıs günüydü. Dut ağacının altında temiz bir
I
hasırın üstüne serdiği kırmızı şiltesinde oturan ablamda
II
sevimli kedisi Mercan ile oynuyordu. Siyah kediyi
III
okşayan elini kaldırdı, başına götürdü. Kınalı saçlarını
hafifçe kaşdı.
IV

Bu metindeki numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10) 14 Mayıs 2015-2016 TEOG Mazeret

TÜBİTAK'ın katkılarıyla kurulan
I
Kocaeli Bilim Merkezi, 18 Nisan 2015'de açıldı.
II III
Burada iki yüze yakın deney düzeneği bulunuyor.
IV

Bu metinde numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A)I. B) II. C) III. D) IV.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

11) 17 Aralık 2016-2017 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bisiklet sürerken birden karşısına çıkan köpek yavrularını farketmedi.
- B) Beni buradan uzaklaştırmak için her şeyi yaptılar.
- C) Şu karşiki dağda derin bir mağara var hiç unutmadığım.
- E) Herkes hayatında er ya da geç bir sorunla karşılaşır.

12) 02 Haziran 2018 LGS

1897 yılında Nisan ayı başlarında Ömer Şevki bey, oğlunu o günlerde subay çocuklar için açılan Eyüp Sultan Askeri lisesinde özel bölüme yatılı olarak yerleştirir. Yeni usule göre öğretim yapılan bu okul da eğitim dili Fransızcaydı.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri
- B) Belli bir tarih bildiren ay ve gün adları
- C) Bulunma durum eki "-de/-da"nın yazımı
- D) Kurum, kuruluş ve kurul adları